gemeente Steenbergen

BM1803446

Raadsvergadering
5 september 2018

Agendanummer

Onderwerp
ontwerp Regionaal Beleidsplan 2019-2022 politie Zeeland-West-Brabant

Steenbergen; 14 augustus 2018

Aan de raad,

1. Inleiding

In zijn hoedanigheid van lid van het Veiligheidscollege ontving de burgemeester op 15 juni 2018 van regioburgemeester drs. Th.L.N. Weterings (burgemeester van Tilburg) het ontwerp van het Regionaal Beleidsplan 2019-2022 voor de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant. Dit ontwerp is tot stand gekomen na eerdere consultatie van alle gezagen in de regio en bespreking in de bijeenkomst van het Veiligheidscollege op 18 april jl. . Onderdeel van het Regionaal Beleidsplan is een overzicht van sterkteverdeling van de eenheid, waaronder een overzicht van het aantal wijkagenten.

De regioburgemeester verzocht het ontwerp van het Regionaal Beleidsplan 2019-2022 en het overzicht van de sterkteverdeling ter consultatie voor te leggen aan uw raad. Uiterlijk 1 oktober 2018 ontvangt de regioburgemeester graag de reactie op dit ontwerp regionaal beleidskader. Aan de hand van alle reacties zal een definitieve versie van het Regionaal Beleidsplan worden opgesteld. Na bespreking in de Verbrede Driehoek (die bestaat uit de regioburgemeester, de hoofdofficier van Justitie, de politiechef en de vier districtsburgemeesters) van 18 oktober zal de definitieve versie van het Regionaal Beleidsplan ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Veiligheidscollege dat op 31 oktober 2018 bijeenkomt. Daarna zal het vastgestelde Regionaal Beleidsplan 2019-2022 worden aangeboden aan de Minister van Justitie en Veiligheid.

2. Achtergrond

In de Politiewet is vastgelegd dat de burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert, alsmede de hoofdofficier van Justitie, minimaal eens per 4 jaar het beleidsplan voor de regionale eenheid vaststellen. Het voornaamste doel is dat het gezag in een regio gezamenlijk bepaalt wat de beleidsdoelstellingen voor de komende vier jaar zullen zijn met betrekking tot de uitvoering van de politietaak. De gemeentelijke veiligheidsplannen vormen de basis voor het veiligheidsbeleid in de regio.

Ons lokale integrale veiligheidsbeleid voor de jaren 2016 tot 2020 is neergelegd in de nota Samen werken aan veiligheid. Deze werd vastgesteld door de gemeenteraad op 26 november 2015.
In ons huidige beleid ligt de prioriteit bi:j

a. een veilige woon- en leefomgeving, meer in bijzonder bij overlast en vermogensdelicten (denk aan woninginbraken)
b. Jeugd en veiligheid, meer in bijzonder overlastgevende jeugdgroepen
c. Fysieke veiligheid, meer in bijzonder risico- en crisisbeheersing, preparatie (planvorming) en repressie (dat wat men vroeger 'rampenbestrijding' noemde)

In 2019 zal gestart worden met de voorbereidingen voor het integraal meerjarenbeleid voor de jaren 2020 tot 2024.

De regionale beleidsthema's voor de eenheid Zeeland-West-Brabant in de periode 2015-2018 waren
- woninginbraken, overvallen en straatroof (WOS);
- geweld, waaronder uitgaansgeweld, huiselijk geweld, veilige publieke taak en jihadisme;
- verbinding van veiligheid en zorg voor jeugd
- ondermijnende criminaliteit waaronder drugshandel, mensenhandel, criminele motorbendes en vrijplaatsen;
- veiligheidsbeleving, betrokkenheid en vertrouwen van burgers.

Onderdeel van het ontwerp Regionaal Beleidsplan is het overzicht van de sterkteverdeling. Daarin is niet meegenomen de extra formatie die op basis van het Regeerakkoord 2017 aan de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant is toegekend. Over de mogelijke besteding van die gelden ontvangen de leden van het Veiligheidscollege (waaronder dus onze burgemeester) afzonderlijk bericht. Zodra dit bericht is ontvangen zal de burgemeester u daarover nader informeren.

Zoals u bekend is, is de burgemeester meteen nadat bekend werd dat de nieuwe regering extra gelden beschikbaar zou stellen voor de politiesterkte, een lobby gestart om alsnog te komen tot het ophogen van het aantal wijkagenten voor onze gemeente op basis van de landelijke norm van 1 wijkagent per 5.000 inwoners. Vanuit zijn rol als eerst verantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid deed de burgemeester in zijn nieuwjaarstoespraak nogmaals een oproep aan de politieleiding om de juiste keuzes te maken: zoals het beschikbaar hebben van voldoende wijkagenten in een gemeente met inmiddels bijna 25.000 inwoners. Wij citeren de burgemeester: "Juist deze wijkagenten moeten genoeg tijd en middelen hebben om zichtbaar te zijn in onze wijk en om direct contact te onderhouden met U, onze inwoners." Tijdens de vele overleggen over dit thema in de basisteamdriehoek en de districtsdriehoek kreeg de burgemeester de steun van zijn collega-burgemeesters in de regio en verder in het werkgebied van de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant.

3. Overwegingen

Tijdens de eerdere consultatie van alle gezagen in de regio (zoals aangeduid onder 1. Inleiding) heeft de burgemeester de regioburgemeester bericht dat het goed is te zien, dat bij het Regionaal Beleidsplan in elk geval de verdeling van de beschikbare politiesterkte aan de orde komt. Daaronder ook de verdeling van de beschikbare wijkagenten over de onderdelen van de regionale eenheid. De burgemeester heeft de regioburgemeester in het bezit gesteld van de raadsmededeling die hij op 15 februari 2018 heeft doen uitgaan.. Daarin ging de burgemeester in op zijn pleidooi om de toedeling van het aantal wijkagenten te doen baseren op de al jaren binnen de landelijke politie geldende norm van de beschikbaarheid van één wijkagent op elke 5.000 inwoners. Zoals u weet beschikt onze gemeente momenteel (nog) over slechts drie, overigens zeer goed gekwalificeerde en deskundige wijkagenten tegenover een inwonertal dat op 1 januari 2018 lag op 24.797 en momenteel zelfs de grens van 25.000 heeft overschreden.
Bij brief van 17 januari 2018 hebben de burgemeesters binnen het politiedistrict De Markiezaten de regioburgemeester per brief aangegeven dat er behoefte is aan maatwerk op districtelijk en lokaal niveau waardoor er kansen liggen voor gezag en sturing die direct van invloed zijn op de operationele activiteiten van de politie. Maatwerk vooral op de beschikbaarheid en inzetbaarheid van (wijk-)agenten.

Het overzicht van sterkteverdeling van de eenheid, zoals behorende bij het voorliggende ontwerp, geeft aan dat het Basisteam Bergen op Zoom, dat ook onze gemeente 'bedient' in totaal 28 wijkagenten zal tellen. Dat waren er volgens de laatst ons bekende cijfers tot op heden 23. Namelijk 10 voor Bergen op Zoom, 4 voor Woensdrecht en 6 voor Steenbergen/Tholen. Daarnaast kent het team nog 3 zogenaamde thematische wijkagenten (voor *Jeugd*, voor *Ondermijning & Burgerparticipatie* en voor *Evenementen & Sociale Media).* Dit zou dus betekenen een groei van 5 wijkagenten voor het team Bergen op Zoom.

Er zijn - de burgemeester informeerde u daar al eerder over - inmiddels concrete toezeggingen gedaan dat minimaal één van deze extra wijkagenten zal worden ingezet ten behoeve van onze gemeente. Ons aantal wijkagenten komt daarmee minimaal op 4. Hetzelfde aantal als waarmee in Steenbergen werd gestart op het moment van invoering van de functie 'wijkagent'.

De aanpak van Ondermijning staat prominent op de agenda van alle veiligheidspartners. De georganiseerde criminaliteit is alom aanwezig in de stadswijken, dorpen en de buitengebieden van Zeeland en West-Brabant. Steeds meer probeert de onderwereld grip te krijgen op de bovenwereld. Dit laatste geschiedt sluipend en is niet altijd direct zichtbaar. Daar waar dit wel zichtbaar wordt is de dreiging en impact op de samenleving evident. Denk aan de dodelijke slachtoffers van de afrekeningen in het criminele milieu, de praktijken van Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's) en de schade voor het milieu ten gevolge van illegale afvallozingen door drugslaboratoria.
De digitalisering van onze samenleving heeft er toe geleid dat ook een deel van de criminaliteit zich heeft verplaatst naar cyberspace. De aanpak daarvan is in al zijn aspecten dan ook een veiligheidsthema dat regionaal aandacht vraagt.
Veiligheid en sociaal domein vragen de komende jaren een gezamenlijke regionale inspanning van alle partners, waarbij het essentieel is dat het veiligheidsdomein en het zorgdomein gezamenlijk optrekken en elkaar vinden bij de aanpak van problematiek die zowel de veiligheid als de zorg raakt. Daarbij zal (meer nog dan nu al gebeurt) moeten worden aangesloten bij bestaande (zorg-)structuren zoals het zorg- en veiligheidshuis, waarin alle betrokken partijen, waaronder de politie, nauw met elkaar samenwerken.

Het ontwerp Regionaal Beleidsplan 2019-2022 maakt melding van de successen die zijn behaald met de integrale aanpak van High Impact Crime (woninginbraken, overvallen en straatroven). De vraag is gesteld of dit thema de komende jaren nog extra regionale aandacht vraagt. Vanwege de grote impact van deze strafbare feiten op de individuele burger kan niet worden getolereerd dat de aandacht voor de feitelijke aanpak vermindert, terwijl anderzijds er geen behoefte lijkt te bestaan aan aanvullend regionaal beleid. Voorts betekent dit, aldus de tekst van het ontwerp beleidsplan, dat de opkomst van nieuwe vormen van criminaliteit en de aandacht die met de aanpak daarvan is gemoeid, keuzes gemaakt moeten worden. Om die reden is de aanpak van WOS-feiten niet langer een regionaal veiligheidsthema. Op lokaal niveau kan de keuze worden gemaakt om aan de aanpak van deze misdrijven (nog wel) een hoge prioriteit te verbinden bij de uitvoering van de politietaak.
De burgemeester heeft bij brief van 21 februari 2018 aan de regioburgemeester gemeld dat ook in Steenbergen de afname van woninginbraken duidelijk herkenbaar is. Overvallen en Straatroven kwamen en komen gelukkig sowieso al nauwelijks voor. Dat neemt niet weg, aldus de burgemeester - die binnen ons district De Markiezaten portefeuillehouder is voor WOS-feiten en op basis daarvan participeert in het eenheidsbrede overleg WOS-zaken - dat de impact van een woninginbraak op het veiligheidsgevoel van de getroffen inwoners enorm heftig is. Naar de mening van de burgemeester kunnen WOS-feiten wellicht een iets lagere prioritering krijgen ten opzichte van *ondermijning*, maar zal zeker in de komende jaren nog dienen te behoren tot de top-5 taken van de politie.

Het ontwerp Regionaal Beleidsplan 2019-2022 meldt de volgende gezamenlijke regionale veiligheidsthema's:
* de aanpak van ondermijnende criminaliteit
* zorg en veiligheid
* de aanpak van cybercrime

Ondermijnende criminaliteit was en blijft een speerpunt van de integrale samenwerking. In Zeeland-West-Brabant zijn verhoudingsgewijs veel kopstukken van de georganiseerde criminaliteit, bijvoorbeeld criminele motorbendes, zoals Satudarah en No Surrender actief. Ook zijn er veel locaties, die kwetsbaar zijn voor invloeden van criminele organisaties, zoals jachthavens, leegstaande agrarische bedrijfsgebouwen en recreatieparken. Niet voor niets heeft de burgemeester tot tweemaal toe Ondernemers Platform Steenbergen en de plaatselijke afdeling van ZLTO opgeroepen hun leden een aan hen geadresseerde brief door te sturen waarin de burgemeester waarschuwt voor de toenadering van

derden (mogelijk criminelen) die gebruik willen maken van leegstaande agrarische- of anderszins bedrijfspanden. Mochten daarin hennepkwekerijen of drugslaboratoria worden aangetroffen dan volgt een bestuurlijke sanctie die kan variëren van een waarschuwing (bij een eerste constatering van softdrugs gerelateerde activiteiten, tot sluiting van een dergelijk pand voor langere tijd bij harddrugs gerelateerd gebruik). Met inzet van het RIEC (regionaal informatie en expertise centrum) wordt door de samenwerkende veiligheidspartners kennis en expertise gedeeld in de aanpak van ondermijning en met ondersteuning van de Taskforce Brabant-Zeeland wordt gericht gewerkt aan een gezamenlijke aanpak bij de verstoring van de georganiseerde criminaliteit. Intensiveren en doorontwikkelen van deze aanpak in de komende 4 jaar is van groot belang. De politie zal zich daarbij focussen op criminele motorbendes, de zeehavenproblematiek (invoer drugs), vakantieparken en het ontstaan van vrijplaatsen. Ook voor gemeenten, dus ook voor Steenbergen, ligt er de uitdaging om binnen de eigen organisatie de zaak op orde te hebben. Begin dit jaar is in onze gemeente gestart met een LIP, een lokaal informatiepunt. Die start werd voorafgegaan door een intensief voorlichtingstraject voor alle medewerkers waarbij werd aangedrongen op het delen van informatie over zaken die in de dagdagelijkse werkzaamheden opvallen en wellicht tekenen zijn van criminele activiteiten.
Ondermijnende criminaliteit zal overigens - naast openbare orde en veiligheid in meer algemene zin - één van de hoofdthema's zijn die aan de orde komen tijdens de besloten raadsinformatieavond van 11 september aanstaande

Zorg en Veiligheid als veiligheidsthema van de politie-eenheid richt zich in bijzonder op jeugd, op personen met verward gedrag, op huiselijk geweld en op kindermishandeling. Wat betreft Jeugd ligt de nadruk op de aanpak van jeugdcriminaliteit, kwetsbare jongeren, alcohol- en drugsgebruik en social media. Het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren wordt - als onderdeel van de integrale aanpak van de gemeente - nadrukkelijk aangepakt door gerichte controles, specifieke aandacht tijdens horecatoezicht en de gerichte inzet van jeugdagenten. De politie draagt er zorg voor dat zij in de wijken een goede informatiepositie heeft met betrekking tot jongeren die aandacht vragen omdat zij (dreigen te) ontsporen naar crimineel gedrag, ondermijnende criminaliteit, radicaliseren of gedrag vertonen dat zorg vraagt vanuit de geestelijke of gezondheidszorg. Op bestuurlijk niveau kent onze gemeente sinds enkele jaren een structureel overleg tussen de portefeuillehouder 'jeugd' en de burgemeesters als primair bestuurlijk verantwoordelijk voor 'openbare orde en veiligheid'. Dit overleg wordt ondersteund door zowel operationele- als beleidsmedewerkers. Men bespreekt actuele concrete casussen en bepaalt gezamenlijk de aanpak.

Door vroegsignalering vanuit de politie en door doorverwijzing van personen met verward gedrag naar passende zorg kan wellicht worden voorkomen dat de politie handhavend op moet treden bij verstoring van de openbare orde door personen met verward gedrag. Primair ligt de regierol echter binnen het zorgdomein. Waar nodig biedt de politie ondersteuning aan hulpverleners in het veilig kunnen uitoefenen van hun taak. Huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, seksueel geweld en stalking van ex-partners is een groot maatschappelijk probleem. Dit thema vraagt blijvende aandacht, juist vanwege de grote gevolgen hiervan. Mensen worden langdurig en indringend beschadigd. West-Brabant kent intussen een interventieteam huiselijk geweld, dat bij zwaardere zaken direct de regie op zich neemt.

Cybercrime of ook wel digitale criminaliteit ontwikkelt zich razend snel. Denk aan digitale oplichting, grooming (het via internet seksueel benaderen van minderjarigen), sexting, cyberpesten, digitaal verspreiden van kinderporno, wraakporno, DDoS-aanvallen, ransom-ware en hacken.

De politie-eenheid Zeeland-West-Brabant focust zich in de komende vier jaar op het versterken van één slimme overheid, de bevordering van maatschappelijke weerbaarheid en de vergroting van de bestuurlijke alertheid en weerbaarheid. Veilige Publieke Taak (VPT) blijft een zaak van grote aandacht. Ook onze gemeente heeft medewerkers met relevante functies weerbaarheidstrainingen aangeboden en er is aandacht voor de veilige inrichting van de publieksruimten.

Wat betreft Zorg en Veiligheid zal de politie zich in de periode 2019-2022 vooral focussen op de samenwerking van de overheid met de bewoners van een wijk, betrokken ketenpartners, ondernemers en andere organisaties en instellingen. Een en ander gericht op het aanpakken van hinder, overlast en criminaliteit. Daarbij trekken het veiligheids- en zorgdomein gezamenlijk op om niet alleen openbare ordeproblemen te voorkomen en constante problemen effectief aan te pakken, maar juist ook door vroegsignalering problemen zoveel mogelijk te voorkomen.
De samenwerking met bewoners vindt vooral gestalte in de vorm van de buurtpreventieteams die facilitair worden ondersteund door de gemeente en die in nauw contact staan met de wijkagenten. Naast buurtpreventieteams zijn inmiddels ook een groot aantal WhatsApp-groepen actief die in bijzonder gericht zijn op vroegsignalering van mogelijk criminele activiteiten in straat of buurt.

Wat betreft cybercrime focust de eenheid Zeeland-West-Brabant zich de komende jaren op het vergroten van alertheid bij burgers en bedrijven over de risico's die verbonden zijn aan het internet. Ook het verbeteren van de informatiepositie en van kennis en kunde van gemeenten, politie en openbaar ministerie zal volop aandacht krijgen.

Het ontwerp Regionaal Beleidsplan 2019-2022 maakt melding van een aantal veiligheidthema's die in de consultatieronde naar voren zijn gekomen als belangrijk, maar die geen *extra* regionale aandacht vragen. Het betreft:

a. radicalisering en polarisatie
b. verkeersveiligheid
c. evenementen
d. woninginbraken, overvallen en straatroven (WOS)

De aanpak van radicaliserings- en polarisatiebeleid vereist een stevige regie en duidelijke uitvoering. Het beleid is vooral landelijk bepaald. Regie en uitvoering liggen echter vooral op lokaal niveau. Daarmee is dit thema een u8itvoeringsprioriteit die vooral lokaal tot uitvoering komt. Waar nodig kunnen gemeenten en andere betrokken ketenpartners op districtelijk niveau gezamenlijke afspraken maken en dit in een plan vastleggen. Het zorg- en Veiligheidshuis kan daarin een coördinerende rol vervullen, aldus het ontwerp beleidsplan.
Bij de aanpak van verkeersveiligheid worden 3 facetten onderscheiden: bewustwording van de effecten van rijgedrag op verkeersveiligheid, de infrastructuur die moet leiden tot het gewenste rijgedrag (de inrichting van de weg die bevordert dat weggebruikers zich houden aan de geldende snelheidslimieten) en tot slot de gerichte handhaving op die wegen waar weggebruikers zich toch niet aan de verkeersregels houden. Aangezien de effecten van verkeersovertredingen, of zelfs verkeerscriminaliteit, zich overwegend op lokaal niveau laten gelden, wordt het thema verkeersveiligheid vooral als een lokale uitvoeringsprioriteit gezien.
Evenementen vinden over het algemeen lokaal plaats en de gemeenten zijn verantwoordelijk voor het verlenen van een vergunning en het verbinden van voorwaarden hieraan. Van belang is dat een goed verloop van het evenement niet alleen een verantwoordelijkheid is van gemeente of politie, maar dat primair de organisator hiervoor zijn verantwoordelijkheid neemt. Duidelijke afspraken vooraf en het verbinden van voorwaarden aan een vergunningverlening vormen daarbij een goed instrumentarium. De regie ligt hier bij de gemeente. Ten aanzien van de feitelijke inzet ten tijde van het evenement, wordt onderkend dat de toename van het aantal evenementen druk oplevert bij de politie. Die zou er echter niet toe moeten leiden dat evenementen geen doorgang kunnen vinden. Wel is hierbij een goede afstemming van belang tussen evenementen waarbij de inzet van politie wordt gevergd.
In onze gemeente is recent een nieuw evenementenbeleid vastgesteld waarin genoemde aspecten zijn meegenomen.
Gezien de significante daling in de cijfers van WOS-feiten (woninginbraken, overvallen en straatroven) meldt het ontwerp beleidsplan dat de aanpak van deze vorm van criminaliteit niet langer een regionaal veiligheidsthema zal zijn. Dat laat onverlet dat op lokaal niveau de keuze kan worden gemaakt om aan de aanpak van deze misdrijven een (hoge) prioriteit te verbinden bij de uitvoering van de politietaak. Immers

WOS-feiten hebben een grote impact op de individuele burger die ermee te maken krijgt. Wel zal de politiesterkte op dit thema onveranderd op het niveau blijven van de jaren 2015-2018.
Nog altijd is binnen Brabantse Wal-gemeenten en Tholen een gezamenlijke actiegroep actief bestaande uit medewerkers openbare orde en veiligheid en politiefunctionarissen met specifiek aandachtspunt WOS-feiten. Daar waar nodig ontwikkelen zij voorstellen voor nieuw preventief dan wel repressief beleid. Ook operationele acties (vaak met een communicatief preventief karakter) worden voorbereid en in uitvoering genomen.

In het ontwerp beleidsplan wordt melding gemaakt van de vergrijzing van het personeelsbestand van de politie. Dit heeft gevolgen voor zowel de te verwachten uitstroom, als voor de feitelijke inzetbaarheid van de medewerkers. De verwachte uitstroom zal waarschijnlijk niet volledig worden gecompenseerd door de te verwachten instroom en ook de feitelijke inzetbaarheid wordt negatief beïnvloed door de leeftijdsopbouw. Deze feitelijke inzetbaarheid wordt bovendien negatief beïnvloed door het betrekkelijk groot aantal aspiranten bij de eenheid Zeeland-West-Brabant, die - hoewel zij volledig meetellen in de operationele sterkte - beperkt inzetbaar zijn vanwege het volgen van hun opleiding. Het streven zal erop gericht zijn om naast een versnelde instroom, te komen tot een betere inzetbaarheid, waarbij vooral formatieplaatsen voor aspiranten zullen worden omgezet in formatieplaatsen voor volledig inzetbare medewerkers.

4. Middelen

De politie-eenheid Zeeland-West-Brabant - zijnde een onderdeel van de Nationale Politie - wordt volledig van rijkswege gefinancierd. Bij wijze van flankerend beleid stimuleert en ondersteunt de gemeente buurtpreventieteams en is er cameratoezicht in het uitgaansgebied van Steenbergen. Voorts zijn we partner in het RIEC en het Zorg- en Veiligheidshuis. Deze kosten belopen op jaarbasis (begroting 2018) in totaal € 58.500, -.

5. Risico's

Adequaat regionaal politiebeleid met betrekking tot openbare orde is van groot belang bij de uitvoering van ons gemeentelijk beleid op het gebied van openbare orde en veiligheid. Bij veel openbare orde en veiligheidskwesties kunnen gemeente en politie niet zonder elkaars inzet.

6. Communicatie/Aanpak

Het ontwerp Regionaal Beleidsplan Zeeland-West-Brabant 2019-2022 is ter consultatie aan uw raad voorgelegd. Het is niet aan ons als gemeentebestuur om specifiek communicatieve acties te ondernemen. Vaststelling van het Regionaal Beleidsplan 2019-2022 is voorzien in de bijeenkomst van het Veiligheidscollege van 31 oktober 2018. Het is aan de eenheidsleiding politie Zeeland-West-Brabant om daarna dit plan breed bekend te maken en onder de aandacht te brengen van de media.

7. Voorstel

Ons college - en in bijzonder de burgemeester - verneemt graag tijdens uw oordeelvormende vergadering van 5 september 2018 de reactie van uw raad op het ontwerp Regionaal Beleidsplan. Deze zal vervolgens worden kenbaar gemaakt bij de regioburgemeester en onderdeel uitmaken van de bespreking van het ontwerp in de Verbrede Driehoek van 18 oktober 2018.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de burgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA R.P. van den Belt, MBA